

Elsäkerhetsförordning (2017:218)

SFS nr: 2017:218

Utfärdad: 2017-03-16

1 § Denna förordning är meddelad med stöd av

- 47 § elsäkerhetslagen (2016:732) i fråga om 3-20, 23 och 24 §§ och 33 § 1, 2, 4-9, 11 och 12,
- 8 kap. 11 § regeringsformen i fråga om 33 § 3 och 10, och
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

Ordförklaringar

2 § Med elväg avses i denna förordning väg som kompletterats med en elektrisk anläggning avsedd för överföring av elektrisk energi till fordon under färd.

I övrigt har ord och uttryck i förordningen samma betydelse som i elsäkerhetslagen (2016:732).

Förordning (2018:2097).

Anmälningar i fråga om elektriska anläggningar

3 § Den som avser att bygga en starkströmsanläggning för en spänning av högst 1 000 volt mellan fasledare ska anmäla detta till innehavaren av en sådan redan befintlig starkströmsanläggning som avses i 11 § elsäkerhetslagen (2016:732), om det inte är uppenbart att det saknas ett sådant påverkanssamband som avses i den paragrafen.

4 § Den som avser att ta en kontaktledning i bruk för drift av järnväg, spårväg, tunnelbana eller elväg ska anmäla detta till Elsäkerhetsverket. Förordning (2018:2097).

5 § Den som är nätkoncessionshavare enligt ellagen (1997:857) eller innehar en starkströmsanläggning för drift av järnväg, spårväg, tunnelbana eller elväg ska snarast möjligt anmäla till Elsäkerhetsverket

1. olycksfall i den egna starkströmsanläggningen som inträffat på grund av el och allvarliga tillbud till sådana olycksfall, och
2. driftstörningar i den egna starkströmsanläggningen som kan ha väsentlig betydelse för elsäkerheten.

Förordning (2018:2097).

6 § Den som avser att påbörja arbete med att dra fram en starkströmsledning inom ett område för sjötrafik ska anmäla detta till Sjöfartsverket. När arbetet avslutats ska ledningens innehavare anmäla till Sjöfartsverket hur ledningen slutligen har placerats.

Drifttillstånd för elektriska anläggningar

7 § Om en högspänningsledning ingår i en direktjordad anläggning där det vid enfasigt fel kan uppkomma jordslutningsström med större styrka än 500 ampere, får ledningen inte tas i bruk innan Elsäkerhetsverket gett tillstånd till det (drifttillstånd).

Tillstånd behövs dock inte om högspänningsledningen är en kontaktledning för järnvägsdrift.

Vid tillämpningen av första stycket ska högspänning avse nominell spänning över 1 000 volt växelspanning eller över 1 500 volt likspänning.

8 § Ett drifttillstånd enligt 7 §

1. får ges endast om anläggningen ger betryggande säkerhet mot person- eller sakskada, och
2. får begränsas till att gälla för viss tid.

Starkströmsledningar inom område med detaljplan

9 § Om en detaljplan antas för ett område där en luftledning för starkström har dragits fram med stöd av nätkoncession för område, är ledningens innehavare skyldig att på Elsäkerhetsverkets begäran göra de ändringar av ledningen som är nödvändiga från elsäkerhetssynpunkt med hänsyn till områdets bebyggande.

10 § Om en detaljplan antas för ett område där det finns en luftledning för svagström och en sådan luftledning med lågspänning som är en starkströmsanläggning, är lågspänningsledningens innehavare skyldig att på Elsäkerhetsverkets begäran göra de ändringar av ledningen som är nödvändiga från elsäkerhetssynpunkt.

Vid tillämpningen av första stycket ska lågspänning avse nominell spänning upp till och med 1 000 volt växelspanning eller upp till och med 1 500 volt likspänning.

Starkströmsledningar inom områden för trafik

11 § En luftledning för starkström ska placeras och vara utförd på ett sådant sätt att den inte kan medföra risk eller hinder för trafiken på grund av el eller ledningens placering, om ledningen byggs

1. inom området för en befintlig eller planerad allmän väg eller en enskild väg som hålls öppen för trafik,
2. inom eller invid ett område för järnväg, eller
3. inom ett område invid en flygplats.

Invid en flygplats får ledningen aldrig placeras närmare än 4 000 meter från den referenspunkt som har bestämts för flygplatsen av den som har inrättat flygplatsen.

12 § Om det inom ett område för sjötrafik byggs en luftledning för starkström eller en ledning för starkström i vatten, ska ledningen placeras och vara utförd på ett sådant sätt att den inte kan orsaka risk eller hinder för trafiken på grund av el eller ledningens placering.

Säkerhetskrav i fråga om elektrisk utrustning

13 § Elektrisk utrustning ska vara konstruerad och tillverkad i enlighet med god säkerhetsteknisk praxis inom Europeiska unionen så att utrustningen, när den är korrekt installerad och underhållen och används för avsett ändamål, inte riskerar säkerheten för människor, husdjur eller egendom.

Första stycket och 14-19 §§ innehåller sådana säkerhetskrav som avses i 16 § elsäkerhetslagen (2016:732).

Förordning (2018:2097).

14 § Elektrisk utrustning ska genom märkning på utrustningen eller, om detta inte är möjligt, på en medföljande bruksanvisning vara försedd med sådan information som behövs från säkerhetssynpunkt för att säkerställa att den används på ett säkert sätt och för avsett ändamål.

15 § Tillverkarens eller fabrikatets namn eller varumärke samt typbeteckning ska finnas klart och tydligt angivna på utrustningen eller, om detta inte är möjligt, på förpackningen.

16 § Elektrisk utrustning och tillhörande komponenter ska ha ett sådant utförande att de kan sättas samman och anslutas på ett korrekt och säkert sätt.

17 § Tekniska åtgärder ska vidtas till skydd mot risker orsakade av elektrisk utrustning så att

1. människor och husdjur är tillfredsställande skyddade mot fara för fysisk skada eller annan skada som kan orsakas av direkt eller indirekt beröring med spänningsförande delar,

2. det inte kan uppstå temperaturer, ljusbågar eller strålning som kan orsaka faror,

3. människor, husdjur och egendom är tillfredsställande skyddade mot risker som inte är av elektrisk natur men som enligt erfarenhet kan orsakas av elektrisk utrustning, och

4. isoleringen hos elektrisk utrustning är anpassad till de förhållanden som kan förutses.

18 § Tekniska åtgärder ska vidtas till skydd mot risker orsakade av yttre påverkan på elektrisk utrustning så att utrustningen

1. uppfyller det som vid mekanisk påverkan skäligen kan förväntas av utrustningen i fråga om att människor, husdjur och egendom inte utsätts för fara,

2. i den omgivning där det kan förutses att utrustningen kommer att användas kan stå emot icke-mekanisk påverkan i sådan utsträckning att människor, husdjur och egendom inte utsätts för fara, och

3. inte utsätter människor, husdjur och egendom för fara vid sådana överbelastningsförhållanden eller felfall som kan förutses.

Presumtion om överensstämmelse med säkerhetskraven

19 § Om annat inte visas, ska en elektrisk utrustning anses uppfylla säkerhetskraven i denna förordning när utrustningen är utförd enligt en harmoniserad standard enligt definitionen i artikel 2.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012

av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG, eller, när en sådan standard saknas, enligt någon annan teknisk specifikation som har angetts i föreskrifter som Elsäkerhetsverket har meddelat och är tillämplig på utrustningen.

Marknadstillträde för elektrisk utrustning

20 § En elektrisk utrustning får släppas ut på marknaden eller tas i bruk endast om

1. utrustningen uppfyller gällande säkerhetskrav enligt denna förordning eller föreskrifter som har meddelats med stöd av förordningen, och
2. det förfarande för bedömning och verifiering av överensstämmelse som Elsäkerhetsverket har meddelat föreskrifter om med stöd av 33 § 5 har följts.

Bestämmelser om elektrisk utrustning i andra författningar

21 § I fråga om särskilda skydds- och säkerhetsaspekter finns det också bestämmelser om elektrisk utrustning i

- lagen (1992:1512) om elektromagnetisk kompatibilitet,
- lagen (2011:579) om leksakers säkerhet, och
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/745 av den 5 april 2017 om medicintekniska produkter, om ändring av direktiv 2001/83/EG, förordning (EG) nr 178/2002 och förordning (EG) nr 1223/2009 och om upphävande av rådets direktiv 90/385/EEG och 93/42/EEG. Förordning (2021:639).

22 § I fråga om elektrisk utrustning som är avsedd för konsumenter eller som kan antas komma att användas av konsumenter finns det också bestämmelser i produktsäkerhetslagen (2004:451).

Ansökan om auktorisation

23 § Den som ansöker om auktorisation som elinstallatör ska betala en ansökningsavgift till tillsynsmyndigheten.

24 § I fråga om ansökningsavgiften ska 10-14 §§ avgiftsförordningen (1992:191) och avgiftsklass 3 tillämpas.

Anmälningar i fråga om elinstallationsarbete på andras anläggningar

25 § Ett elinstallationsföretags anmälan enligt 25 § elsäkerhetslagen (2016:732) ska innehålla uppgifter om

1. de slag av elinstallationsarbeten som anmälan avser,
2. elinstallationsföretagets företagsnamn, organisationsnummer och form,
3. elinstallationsföretagets postadress,
4. elinstallationsföretagets kontaktperson,
5. elinstallationsföretagets webbadress, om elinstallationsföretaget har en webbplats,

6. adresser till elinstallationsföretagets alla verksamhetsställen i Sverige, och
7. namn och personnummer i fråga om auktoriserad elinstallatör enligt 23 § elsäkerhetslagen.

Förordning (2018:1849).

Register

26 § Elsäkerhetsverket ska föra register över auktoriserade elinstallatörer enligt 20 § elsäkerhetslagen (2016:732). Registret ska innehålla uppgifter om varje auktoriserad elinstallatörs namn, personnummer och bostadsadress. Om elinstallatören saknar personnummer, ska registret i stället innehålla uppgift om elinstallatörens födelsedatum.

27 § Elsäkerhetsverket ska föra register över elinstallationsföretag som har gjort en anmälan enligt 25 § elsäkerhetslagen (2016:732). Registret ska innehålla de uppgifter som anmälan ska innehålla enligt 25 § denna förordning.

28 § Beslut om förbud mot fortsatt verksamhet, varning och inskränkning i eller återkallelse av auktorisation ska antecknas i registren.

29 § Registren ska ordnas så att de underlättar för den som vill anlita ett elinstallationsföretag att få tillgång till information om vilka företag som utför vilka slags arbeten under sådana kontrollerade former som elsäkerhetslagens bestämmelser om egenkontrollprogram och auktorisation syftar till.

Registret över elinstallationsföretag ska på lämpligt sätt hållas tillgängligt på Elsäkerhetsverkets webbplats. Uppgifter om personnummer, födelsedatum och bostadsadresser ska inte hållas tillgängliga på webbplatsen.

30 § Elsäkerhetsverket är personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter i registren.

31 § Har upphävts genom förordning (2018:311).

Skyldighet att anmäla ändringar

32 § Ett elinstallationsföretag som omfattas av en anmälan enligt 25 § elsäkerhetslagen (2016:732) ska anmäla varje förändring av de uppgifter som enligt 25 § 1, 4 och 7 denna förordning ska finnas med i anmälan.

Bemyndiganden

33 § Elsäkerhetsverket får meddela

1. föreskrifter om beskaffenhet, placering, provning, kontroll, besiktning, användning och skötsel av elektriska starkströmsanläggningar och elektrisk utrustning som är avsedd att anslutas till en starkströmsanläggning samt om arbete på eller i anslutning till sådana anläggningar och utrustning,

2. föreskrifter om tillståndsplikt enligt elsäkerhetslagen (2016:732) eller denna förordning och vad en ansökan om tillstånd ska innehålla,

3. ytterligare föreskrifter om anmälningar i fråga om elinstallationsarbete,

4. föreskrifter om annan anmälningsplikt enligt elsäkerhetslagen eller denna förordning

och vad en anmälan ska innehålla,

5. föreskrifter om säkerhetskraven för elektrisk utrustning enligt 16-18 §§ elsäkerhetslagen,

6. föreskrifter om skyldigheter i fråga om information som ska följa med elektrisk utrustning,

7. föreskrifter om skyldigheter att i fråga om elektrisk utrustning vidta skadeförebyggande arbete och vidta åtgärder när det finns anledning att anta att sådan utrustning inte överensstämmer med säkerhetskraven,

8. föreskrifter om vilken utbildning och praktisk erfarenhet som krävs för att bli auktoriserad som elinstallatör,

9. föreskrifter om de slag av elinstallationsarbete som auktorisation kan ges för enligt 20 § andra stycket elsäkerhetslagen och de som anmälan kan göras för enligt 25 § elsäkerhetslagen,

10. föreskrifter om vad en ansökan om auktorisation som elinstallatör ska innehålla,

11. föreskrifter om vad ett egenkontrollprogram enligt 24 § elsäkerhetslagen ska innehålla, och

12. föreskrifter om ersättning för uttaget prov enligt 39 § elsäkerhetslagen och om skyldighet att ersätta kostnaderna för provningen.

34 § Innan Elsäkerhetsverket meddelar föreskrifter enligt 33 § 1 ska myndigheten höra Transportstyrelsen, om föreskrifterna gäller

1. luftledningar för starkström inom ett område för allmän eller enskild väg,
2. luftledningar för starkström inom ett område för järnväg, eller
3. luftledningar för starkström i närheten av flygplatser.

När det gäller luftledningar för starkström eller starkströmsledningar i vattnet inom områden för sjötrafik ska myndigheten i stället höra Sjöfartsverket och, när det gäller luftledningar i närheten av militära flygplatser, Försvarsmakten.

35 § Elsäkerhetsverket får meddela föreskrifter om sådana undantag från

1. kraven i 16-27 §§ elsäkerhetslagen (2016:732) och 4, 5 och 7 §§, 11 § första stycket och 12 § denna förordning som det finns särskilda skäl för, och

2. kraven i 14-20 §§ denna förordning som är förenliga med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som det finns särskilda skäl för.

36 § Transportstyrelsen får meddela föreskrifter om

1. undantag från 11 § andra stycket, och
2. avgifter för prövning av en ansökan om dispens enligt 11 § andra stycket.

37 § För att förebygga person- eller sakskada på grund av el eller risk för hinder för trafiken får Försvarsmakten meddela föreskrifter om anmälningsskyldighet för den som avser att påbörja ledningsdragning inom ett område som disponeras av Försvarsmakten, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt.

Dispens

38 § Elsäkerhetsverket får i det enskilda fallet ge dispens från

1. kraven i 16-27 §§ elsäkerhetslagen (2016:732) och 4, 5, 7 och 8 §§, 11 § första stycket och 12 § denna förordning, om det finns särskilda skäl, och

2. kraven i 14-20 §§ denna förordning, om det är förenligt med avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och det finns särskilda skäl.

Transportstyrelsen får i det enskilda fallet ge dispens från 11 § andra stycket.

Tillsyn

39 § Elsäkerhetsverket är tillsynsmyndighet enligt 36 § elsäkerhetslagen (2016:732).

40 § Elsäkerhetsverket är marknadskontrollmyndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 när det gäller elektrisk utrustning som omfattas av

1. Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/34/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar, i den ursprungliga lydelsen, och

2. Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/35/EU av den 26 februari 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av elektrisk utrustning, i den ursprungliga lydelsen. Förordning (2021:700).

41 § Elsäkerhetsverket ska underrätta Europeiska kommissionen och andra medlemsstater om

1. elektrisk utrustning som inte uppfyller gällande krav, om Elsäkerhetsverket anser att den bristande överensstämmelsen inte bara gäller i Sverige, och i underrättelsen informera om den bristande överensstämmelsen, utvärderingsresultat, fattade beslut och eventuella synpunkter från den som beslut har riktats mot,

2. de åtgärder som Elsäkerhetsverket har vidtagit med anledning av information som en annan medlemsstat har lämnat på ett motsvarande sätt som i 1, och

3. elektrisk utrustning som, trots att den uppfyller gällande krav, bedöms utgöra en risk, och i underrättelsen lämna alla tillgängliga uppgifter.

42 § Elsäkerhetsverket ska

1. när det är befogat, för Sveriges räkning invända mot ett beslut som en marknadskontrollmyndighet i en annan medlemsstat har fattat om elektrisk utrustning och skyndsamt informera Europeiska kommissionen, andra medlemsstater och regeringen om invändningen och skälen för den, och

2. delta i samråd mellan kommissionen och andra medlemsstater

a) när Europeiska kommissionen har utvärderat sådana beslut och invändningar som

avses i 1 eller som följer av invändningar från en annan medlemsstat, eller

b) med anledning av elektrisk utrustning som, trots att den uppfyller gällande krav, bedöms utgöra en risk.

Ansvar

43 § I 49 § 4 elsäkerhetslagen (2016:732) finns bestämmelser om straff vid överträdelse av 14, 15, 16, 17, 18 eller 20 § denna förordning eller vid överträdelse av föreskrifter som har meddelats med stöd av 33 § 5, 6 eller 7 denna förordning.

Överklagande

44 § I 40 § förvaltningslagen (2017:900) finns bestämmelser om överklagande till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut än beslut om drifttillstånd enligt 7 och 8 §§, beslut om skyldighet att göra ändringar av starkströmsledningar enligt 9 och 10 §§, beslut om ersättning enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 33 § 12 och beslut om dispens enligt 38 § får dock inte överklagas.

Förordning (2018:915).

Övergångsbestämmelser

2017:218

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.
2. Genom förordningen upphävs
 - a) elinstallatörsförordningen (1990:806),
 - b) förordningen (1993:1068) om elektrisk materiel, och
 - c) starkströmsförordningen (2009:22).
3. Den som med stöd av äldre föreskrifter har fått behörighet som elinstallatör ska vid tillämpningen av denna förordning anses vara auktoriserad enligt 20 § elsäkerhetslagen (2016:732).